

44 neyt á Hvítanesi fyrr - nú bert ein kúgv eftir

Á Hvítanesi búgva brøðurnir Jens og Jacob Jacobsen. Teir hava ta einu kúnnu, ið eftir er á Hvítanesi, umframt ein kvígukálv. Einaferð um dagin vitjar teir niðan á trøðna oman fyrri bygdina - í Rossagil - har teir hava dunnur og høsn. Høsnurnar hevur Jacob havt síðani hann var ungur, og ongantíð hevur hann blandað útlendskt slag uppí. Eldri brøðurin, Jens, sum er 82, koyrir enn bíl, oftast niðan á Trøðna.

Búnaðarblaðið, sum júst er útkomið, hevur hitt teir báðar. Vit loyva okkum at prenta samrøðuna.

Tað er Marjun Simonsen, sum skrivað hevur og tikið myndirnar

Hava tit neyt longur?

— Jú, vit hava eina kúgv, og tað er einasta kúgv, ið eftir er á Hvítanesi. Men nú er ringt at sleppa við kúnni á trøðna. Eg slapp ikki í fjór við henni; eingir vegir eru, og bilfórarunum dámar ikki, at farið verður eftir koyrivegnum við neytum, tí tað er skjótt, at tey kunnu koma fyrri ein bíl. Geilin, sum hevur verið brúkt í meir enn hundrað ár, er avskorin nú, og ikki hevur verið hildið, at neyðugt er at lata hana uppáftur, — so tvørligt er hjá okkum, men eg vóni, eg kann fáa hana niðan á trøðna í summari. Men vil so illa til, so kann eg hava hana úti á høðnum har niðri. Vit hava eisini eina kvigu, — ársgamla. Hana ætla vit at selja — vit fara ikki at drepa hana; tað er soverð ið stríð av tí.

Hvussu ofta fara tit á trøðna?

— Vit fara eina ferð um dagin at geva honunum og dunnunum.

Tit hava bil enn?

— Ja, Jens koyrir enn, hóast hann er 82 ára gamal.

Alla mína tíð

Hvussu leingi hava tygum havt honur?

— Eg havi havt honur alla mína tíð.

Hevði pápi tygara eisini honur?

— Nei, hann legði einki í honur. Hann helt tær hava lýt, sum kundu smitta yvir á neytini, men tað heldi eg ikki man passa. Men eg havi havt honur alla mína tíð, og mær dámar væl at fáast við krátúr.

Er tað sama slag, tit hava havt alla tíðina?

— Ja, sama slag ár undan ári. Eg havi ongantíð blandað fremmant slag uppí.

Brøðurnir Jens, 82, og Jacob Jacobsen, 77, avmyndaðir framman fyrri húsinu á Hvítanesi.

Hvadani fingi tit honurnar av fyrstan tíð?

— Tað var ymsa staðni frá; tá i tíðini høvdu øll honur. Eitt slag — sum hasin grái hanin har — hevur «skegg»; tað slagið stavar frá einum egg, eg fyrri mongum árum síðani fekk úr Hoyvík.

Hava tit altíð havt honurnar her á trøðni?

— Nei, fyrr høvdu vit tær niðri við hús, men síðan kriggið ella har um leið hava vit havt tær uppí á trøðni.

Hvussu verður hjá tykkum?

— Hjá honunum er tolu-ligt, men frá dunnunum fái eg eingi egg. Tær verpa so illa burtur.

Hvussu oftani leggja tit?

— Eg leggi eina ferð um árið. Tá ið ein hona liggur, og eg fái høsnarungar, so

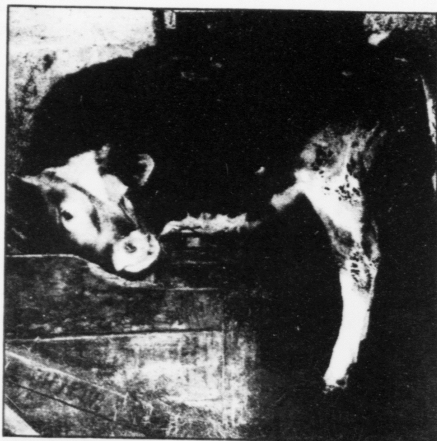
slakti eg tær gomlu.

Hvat geva tygum honunum?

— Eg gevi teimum re-

korblanding og korn, og tað dámar teimum væl.

Nógv neyt fyrr

Kvígukálvurin.

Nú eru ikki nógv neyt her um leiðir. Er tað eitt afturstig, halda tygum?

— Ja, tað gongur tann skeiva vegin. Á Hvítanesi vóru nógv neyt fyrr; tað mesta, eg veit um, at her hevur verið, er 44. Bøurin er so mikið stórur. Tá vóru eini 11-12 hús á Hvítanesi, og hvørt einasta hús hevði neyt. Tað mesta, vit hava havt, er 8 neyt.

Seldu mjólk til sanatorið

Var tá vanligt at selja mjólkina?

— Ja, tað varð selt oman á sanatorið í Hoydølum. Eg fór seinni — í 30-árunum — at selja mjólk til meirið.

Varð alt borið oman á rygginum?

— Oman til sanatorið

varð alt borið í hondunum í spannum. Men tá ið eg fór at selja til meirið, bar eg í dunki á rygginum. Dunkarnir tóku 20 pottar.

Nógv at gjalda

Var tað eitt strævið lív?

— Ja, tað var nógv stríð. Og harumframt var fyrr nógv at gjalda hjá hvítnesifólki, eitt nú leiga fyrri traðirnar, sum var 4 kr. um árið. Tey máttu gjalda 3 kr. fyrri kúnnu og 2 krónur fyrri kviguna. Hvørt húski hevði ikki loyvi til at hava meir enn eina kúgv og eina kvigu í haganum. Harumframt skuldi gjaldast fyrri torvið; tað var 1 kr. fyrri hvønn mansskurð av torvi; teir skóru triggjar mansskurðir, so tað var 3 kr. tilsamans. Ein mansskurður er tað, sum ein maður kann skera í ein dag, t.e. 60 leypar. So tað var nógv at gjalda til samans. Ein dagløn var 80 oyru tá.

Tara úr Sandvikum

Hvítanemenn høvdu rætt til at taka tara í Sandvikum til at taða við, tá ið teir veltu korn. Tað varð borið í leyp. Nógv korn varð velt her á traðunum.

Minnast tygum, tá ið korn varð velt her?

— Jú, tey veltu eitt sindur av korni her undir krignum.

Í Sandvikum høvdu hvítanefólk rætt til at taka taran, sum lá innan fyrri tarabrúna. Tann uttara kantin út móti sjónum máttu tey ikki bróta, tí hann átti sundsbóndin.

Sáttmálin við hoyviksbóndan segði tað, at ikki var loyvt hjá hvítanefólki at hava gás, hund ella ross. Hetta hevur verið hildið til fyrri nøkrum árum síðani.